OOG VOOR ZWOLLE OOG VOOR ELKAAR

MANIFEST OVER DE TOEKOMST VAN ZWOLLE

VAN GROEI NAAR BLOEI

Door de fractie van de ChristenUnie

ChristenUnie Zwolle

MANIFEST OVER DE TOEKOMST VAN ZWOLLE

Zwolle is een prachtige stad. Een stad om van te houden en om trots op te zijn. Een dynamische stad met geweldige kansen. Een sociale stad, waarin je gezien wordt en meetelt. Een stad in een geweldige groene omgeving. Een stad die overstapt op schone energie. Een stad omringt en gevormd door het water, die anticipeert op de veranderingen in het klimaat. Kortom, een heerlijke stad om in te wonen, te werken en te leven. En dat houden we niet voor onszelf, maar dat delen we met steeds nieuwe Zwollenaren.

Met dit manifest wil de ChristenUnie in Zwolle zich uitspreken. Over onze dromen en idealen voor de toekomst van Zwolle. Over wat wij waarderen in onze stad. Én over hoe dat de basis vormt voor een stad die aan meer mensen dan nu een thuis biedt, zodat ook onze kinderen en kleinkinderen hier hun leven kunnen opbouwen. Over hoe Zwolle een stad kan blijven waarin je je vrij en veilig voelt om de dingen te doen die belangrijk voor je zijn.

Met dit document laten we zien hoe wij denken over de kwalitatieve groei van onze stad. Dat denken houdt nooit op, het is niet statisch, maar juist dynamisch. Graag laten we ons voeden door nieuwe inzichten en ideeën. Daarom zijn we benieuwd naar uw en jouw reactie!

Kwalitatief groeien om plek te maken voor mensen

Om ons heen zien we het continue gebeuren: mensen op zoek naar een woning in Zwolle. Maar als je op Funda iets vindt, krijg je eerst het bericht dat je op een wachtlijst komt te staan. Dan moet je maar hopen dat je in aanmerking komt voor een bezichtiging. Je hebt geluk als je een bod mag doen. En je bent pas echt gelukkig als je bieding wordt geaccepteerd. Dat lukt lang niet iedereen. Steeds meer mensen wijken uit naar Kampen, Wezep, Hattem, Nieuwleusen of helemaal naar Steenwijk. In veel beleidsstukken staat het wat technisch: groeien om de 'druk op de woningmarkt te verlichten'. In de praktijk betekent het gewoon: als we nu niet méér huizen bouwen dan wordt Zwolle een gemeente waar straks enkel nog mensen met diepe zakken of rijke ouders een woning kunnen vinden, met daarnaast een beperkt aanbod van sociale huurwoningen. Op termijn verandert ons sociale en diverse Zwolle dan in een soort 'Wassenaar aan de IJssel'.

Op zoek naar een huis
Lucas en Rosan zijn al tijden op zoek naar een huis in Zwolle. Niets geks, maar gewoon een plek met een paar slaapkamers en een fijne tuin in een kindvriendelijke wijk. Telkens komen ze net tekort, terwijl ze al flink over moeten bieden. Maar ze geven niet op, want Zwolle is de plek waar zij de volgende stap willen zetten.

Op de huizenmarkt maakt het niet uit waar iemand vandaan komt. Tegen een koper uit de Randstad kan Zwolle niet zeggen 'je mag dit huis niet kopen want het is alleen bedoeld voor een echte Zwollenaar'. Zo werkt het niet. We bouwen voor een inclusieve stad. En ook de regio zal mee moeten bouwen. We bouwen voor Zwollenaren en hun kinderen én ook voor mensen van buiten. Hoe paradoxaal het ook klinkt: juist om Zwolle echt Zwols te houden - sociaal en inclusief – moeten we in de volle breedte huizen bouwen. Niet omdat groei een doel op zich is. Maar omdat de ChristenUnie wil dat Zwolle niet elitair wordt, maar een inclusieve en sociale stad blijft.

De gemeente maakt plannen voor 10.000 nieuwe woningen tot 2030. Duizend huizen per jaar. Voor de periode daarna is er waarschijnlijk nog meer nodig, al blijft het erg moeilijk te voorspellen hoeveel precies. Van zulke getallen gaat het je duizelen. Al snel vraag je je af welk effect de groei zal hebben op de leefbaarheid, de natuur en menselijke maat van onze stad. Want juist dát zijn kwaliteiten van Zwolle die de ChristenUnie zo enorm waardeert. En wij niet alleen, maar velen met ons. Dat blijkt wel uit de vele gesprekken met Zwollenaren die wij in de afgelopen tijd voerden. Net als velen in onze stad willen wij vasthouden waar we zo gek op zijn geworden. Natuur en aangelegd groen zomaar inwisselen voor bouwplaatsen is funest voor de stad. Het zou bovendien snel een einde maken aan de aantrekkingskracht van Zwolle op nieuwkomers. Volgens de ChristenUnie zijn we het daarom aan de huidige én toekomstige Zwollenaren verplicht om te groeien met kwaliteit.

Dat klinkt wat theoretisch. Wat we daarmee bedoelen is dat we allereerst zoveel mogelijk binnen de bestaande stad willen bouwen. Daar moeten we de lat van kwaliteit hoog leggen, zodat nieuwbouw bijdraagt aan de leefbaarheid van de stad. Denk aan groene architectuur, een ontwerp passend bij de omgeving en de geschiedenis, materiaalkeuze en uitstraling die goed aansluiten bij het gebied, buitenruimtes waar mensen vrolijk van worden. Dat klinkt haast utopisch, maar veel succesvolle projecten in binnen- en buitenland laten zien dat door al deze ambities als te combineren ontwerpers echt uitgedaagd worden om creatief te zijn. Cruciaal daarbij is dat omwonenden, die als geen ander snappen wat de identiteit van de buurt is, daar intensief bij betrokken zijn. Op deze manier de lat samen hoog leggen is wat Zwolle verdient.

Aantrekkelijke gebouwen
Een prachtig voorbeeld van groene architectuur en een ontwerp dat naadloos past in de stad is Wezenlanden-Noord. Met een goede verdeling over prijsklassen en op een prachtige plek. Meer weten? Klik dan hier: https://weezenlanden-noord.nl/

Naast bouwen in de bestaande stad, hebben we ook zogenoemde 'uitleglocaties' nodig. Dat zijn plekken die nu bijvoorbeeld nog gebruikt worden als weiland. Ook deze nieuw te bebouwen gebieden verdienen hoge kwaliteit. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat ontwerpers ook hier goed aan sluiten bij de omgeving en de geschiedenis. Zonder dat het kitsch wordt. Zo mogen huizen op de plek waar de Harculocentrale stond best een meer industriële uitstraling krijgen. Terwijl een woonwijk in een weiland echt een groen karakter kan hebben. En als er huizen rondom Wijthmen en Windesheim gebouwd worden, dan moeten die echt passen bij wat deze dorpen zo typeert en geliefd maakt onder haar inwoners.

In de opgave om voldoende woningen te bouwen staat Zwolle niet alleen. We zijn onderdeel van de Regio Zwolle. De stad kan alle uitdagingen niet afwentelen op de omliggende gemeenten, maar andersom kan Zwolle ook niet opdraaien voor de complete opgave. De ChristenUnie wil goed samenwerken met onze buurgemeenten, zodat de hele regio sterker en aantrekkelijker wordt.

Het is maar de vraag of Zwolle ooit uitgebouwd raakt. Oude gebouwen worden gesloopt en vervangen door duurzame woningen. Waar vroeger zware industrie was, zoals bij het Kraanbolwerk, verrijzen nu heerlijke woningen aan het water. Wie iets verder uitzoomt ziet dat waar voorheen de rand van de stad lag, nu bedrijventerreinen liggen die ingesloten worden door woonwijken. Denk bijvoorbeeld aan delen van Oosterenk-Watersteeg, of de stukken van Voorsterpoort die uitzien op het Zwarte Water en het Zwolle-IJsselkanaal. Op de korte termijn blijven zij een plek voor bedrijven, maar als stip op de horizon zien wij daar voor de tijd na 2030 prachtige plekken om te wonen.

Wellicht met werkgelegenheid die aansluit bij de digitale economie. Misschien worden die plekken wel wat het Kraanbolwerk nu is: een prachtige woonlocatie met een rijke geschiedenis.

Niet alleen de plek maakt uit hoe je bouwt. Zeker ook voor wie je bouwt. Als ChristenUnie vinden we een goede verdeling in prijsklassen belangrijk. Door de bank genomen is een verdeling van 30% goedkoop, 40% middenduur en 30% duur voor onze stad passend. Daarbij willen we wel goed kijken naar wat er in een wijk nodig is. We kiezen voor evenwichtige wijken, zodat wijken sterker worden en mensen elkaar kunnen helpen. Bij teveel van het één of het ander gaat de balans verloren. Dat is vooral belangrijk bij wijken of buurten die nu kwetsbaarder zijn. Juist dan kan een doordacht nieuwbouw-project in de nabijheid van de buurt het evenwicht herstellen en ontstaan er kansen voor de huidige bewoners.

Ook zien we steeds meer vraag naar nieuwe woonvormen. Bijvoorbeeld voor ouderen die in de wijk willen blijven wonen waar ze al jaren wonen. Voor hen willen we dat er voldoende levensloopbestendige woningen gebouwd worden. Maar ook van woonvormen waar studenten een woongroep vormen met kwetsbare jongeren worden we blij. En voor groepen mensen die collectief een project willen ontwikkelen, bieden we ruimte. Daarnaast zijn er steeds meer gezinnen die hun huis openstellen voor jongeren met een jeugdzorgachtergrond. Wat de ChristenUnie betreft faciliteren we dit soort gezinshuizen optimaal. Want ook dat is de bloei van onze stad.

Kwaliteit op hoogte

Het bouwen van 10.000 woningen doen we in de 21e eeuw echt anders dan vroeger. Juist omdat we het groene landschap rondom zo waarderen, offeren we niet zomaar weides op voor een nieuwe wijk, ver weg van het centrum. We bouwen ook geen betonnen kolossen meer. We kiezen tegenwoordig voor kwalitatieve hoogbouw, die ruimte biedt aan stadsnatuur en passend bij de omgeving. Dat kan alleen als bouwers samen met omwonenden echt kijken naar de omgeving en de historie. De Peperbus blijft hét oriëntatiepunt voor Zwollenaren.

De discussie over hoogbouw moet zorgvuldig gevoerd worden. We begrijpen de zorgen en we willen leren van discussies uit het verleden. Zo weten we nu dat de begane grond niet kan bestaan uit afgesloten garageboxen, maar moet aansluiten op de levendigheid van de straat. Dat draagt bij aan het gevoel van veiligheid en verbinding. Het gesprek over hoogbouw voeren we graag met afbeeldingen erbij. Daar willen wij vast een voorzet voor geven met ons eigen Beeldboek *Kwaliteit op hoogte*. In dat boek hebben wij foto's en tekeningen van hoge gebouwen gestopt die wij mooi vinden. Niet omdat ze één op één in Zwolle gebouwd moeten worden, maar omdat ze echt passen bij hun omgeving, natuurinclusief en groen ontworpen én bovenal omdat ze aansluiten bij de beleving van de mensen op straat.

Beeldboek
Dit is wat wij mooi vinden. Niet om één op één neer te zetten in Zwolle, maar wel om inspiratie op te doen. Denk je mee? Kijk op https://zwolle.christenunie.nl/page/50162 en deel je mening

Een 'dakenplan', zoals de gemeente Rotterdam dat heeft, zou een prachtige toevoeging zijn voor Zwolle. Bewust streven naar hoogbouw met begroeiing, restaurants in de top, misschien zelfs als makkelijk te bereiken uitzichtpunt. Zodat de prachtige perspectieven op de stad niet alleen zijn weggelegd voor geluksvogels die er wonen, maar voor alle Zwollenaren toegankelijk. Denk bijvoorbeeld aan het Forum in Groningen, waar je vanaf de straat zo naar boven kunt en heerlijk over stad kunt kijken. Zo'n uitzichtpunt vinden wij enorm goed passen in de Spoorzone.

Buitengeluk

Parken en groen zijn belangrijk voor ons welzijn. Dat laat de coronacrisis eens te meer zien. Het verbeteren van bestaande parken, maar ook de plannen om nieuwe parken toe te voegen, passen erg goed bij onze visie. Stedelijk groen heeft veel waarde in zichzelf en heeft bovendien een belangrijke functie voor gezelligheid, ontspanning en ontmoeting. Groene plekken waar je als mens even niets moet. 'Buitengeluk', noemen we dat. Dat komt echter niet uit de lucht vallen. Daarvoor moet de gemeente bewust

investeren in waterpleintjes, bbq-plekken, een straattheatertje, drijvende terrassen, volkstuinen, urban sportparken et cetera. Ook willen wij dat de gemeente bewust ruimtes open laten zodat (jonge) inwoners daar lekker kunnen aanklooien en hun eigen 'buitengeluk' kunnen creeëren. We zien daarbij dat juist tijdelijke plekken het meest in de smaak vallen. Denk bijvoorbeeld aan het stationsgebouw dat een jaar gebruikt werd door Buitensporig. De gemeente kan het niet zelf initiëren, maar wel ruimte bieden als er iets moois ontstaat. Dat zien we graag.

Wat de ChristenUnie ook belangrijk vindt is dat er niet langer naar wijken wordt gekeken als geïsoleerde blokken. Wij willen wijken meer op elkaar laten aansluiten. Zo zien we het Zwarte Water met haar oevers als gedeelde openbare ruimte voor Holtenbroek en Stadshagen. En door woningen te bouwen langs de Zwartewaterallee groeien de wijken Holtenbroek, Aalanden en de Pierik naar elkaar toe. Veel overheden focussen op de rijke en welvarende delen van het land en van steden (de zogenaamde groeiregio's). In Zwolle doen we dat niet. Wij zorgen voor balans tussen de bestaande wijken en nieuwe hotspots.. We investeren veel in de binnenstad en de Spoorzone, en evengoed besteden we veel aandacht en zorg aan onze prachtige wijken. Zwolle heeft een prachtig centrum, maar is gelukkig véél meer.

Op weg naar de plekken die belangrijk voor je zijn

Voor ons gaat mobiliteit niet over straten, knooppunten en voertuigen. Het gaat over mensen. Je bent op weg naar de ander. Op weg naar de plekken die belangrijk voor ze zijn. Zwollenaren doen dat voornamelijk met de fiets, veel meer dan in andere steden. Zwolle is dan ook niet voor niets wereldfietsstad. Als het aan de ChristenUnie ligt blijft het dat. Dat betekent dat we voortdurend willen investeren in goede fietsverbindingen.

Een stad die steeds meer mensen een huis en thuis wil bieden moet ook een sprong maken in mobiliteit. Zo duurzaam mogelijk, zodat de luchtkwaliteit goed blijft of zelfs verbetert én de uitstoot van broeikasgassen afneemt tot bijna niks. Voor ons geldt dat we dat willen doen door voetgangers en fietsers als uitgangspunt te nemen. We stimuleren mensen om zoveel mogelijk te reizen met het Openbaar Vervoer. Ook zien we graag dat mensen gebruik maken van slimme deel-autoprojecten. Zo kunnen we de openbare ruimte, zeker in en rond de binnenstad waar steeds meer mensen wonen, veel efficiënter gebruiken én blijft het daar prettig vertoeven op straat. Het wordt er bovendien een stuk veiliger van, want de meeste ongelukken gebeuren nu nog met aanrijdingen door een automobilist.

Daarom kiezen wij voor een autovrije binnenstad, met daaromheen mobiliteitshubs waar auto's geparkeerd (en opgeladen) kunnen worden. Je stapt er makkelijk over op

een deelfiets, OV of loopt de binnenstad in. Door slimme oplossingen, zoals een fietstaxi of elektrisch karretje, blijft de binnenstad bereikbaar ook voor bezoekers die minder goed ter been zijn. De bevoorrading van winkels gebeurt door schone en kleinere voertuigen dan de grote vrachtwagens die er nu nog vaak staan. Het Actieplan 'Zero-emissie binnenstadlogistiek' wordt op ons initiatief nu uitgevoerd en is in 2025 gerealiseerd.

Groen voor je deur
In de wijk Assendorp is het inwonersinitiatief 50 Tinten Groen begonnen met een actie om parkeerplaatsen in te ruilen voor groen. Als twee buren hun auto's parkeren op plekken waar de parkeerdruk veel lager is, komt er in de straat een grote bak groen.

Meer lezen? Zie hier: https://50tinten-groenassendorp.nl/parkeren-op-afstand/

Ook in en aan de rand van wijken willen we graag zulke mobiliteitshubs zien, sommige kleiner en andere groter. Zodat de straten in kinderrijke wijken als Stadshagen en Assendorp niet enkel fungeren als autoparkeerplaats. In plaats daarvan komt er weer ruimte voor spelende kinderen, ontmoeting tussen buren en groen.

De eerste stappen hier naartoe worden in Zwolle al gezet. Het begin is er, en daar is de ChristenUnie trots op. We vinden wel dat er meer aandacht moet komen voor mobiliteit passend bij de wensen van ouderen in onze stad. Op allerlei plekken in het land worden mobiliteitsbanken opgezet en rijden elektrische deelauto's rond die ouderen brengen naar de plekken die belangrijk voor ze zijn. Ook in Zwolle heeft het Seniorenplatform het plan om met elektrische wagentjes bestuurd door vrijwilligers ouderen in de binnenstad te brengen. Om dit soort plannen daadwerkelijk te realiseren moet de gemeente meedenken en maatwerk bieden.

Buitengebied met toekomst

We kiezen er bewust voor om Dijklanden als groen buitengebied te behouden. Een echt ademgebied voor de inwoners van Holtenbroek en de Aa-landen. De gemeente is eigenaar van de grond, dus bebouwen zou relatief makkelijk zijn. Toch kiezen we daar niet voor. We willen het gebied zorgvuldig bewaren, zodat inwoners er volop kunnen genieten. Bij de melktap op de Dijklandhoeve ontmoet bijvoorbeeld een Syrische man die melk haalt om yoghurt van te maken de bakfietsmoeder met haar zoontje. De kleine jongen leert waar de melk vandaan komt. Hier ontmoeten stad en landbouw elkaar echt. Ook is het een plek om te experimenteren met kringlooplandbouw, waar zowel boer als milieu beter van worden.

Daarom willen wij duurzame landbouw aanjagen. We zijn blij met ondernemers die duurzaam willen boeren, met oog voor de natuur én korte lijnen naar de stad. Een buitengebied met ruimte voor natuur, recreatie, fietspaden afgewisseld kavels

weidegrond van voldoende omvang zodat koeien kunnen grazen rond de stal. Via grondbeleid kan de gemeente samen met de provincie extensivering van landbouw mogelijk maken. Daarmee krijgt biologische landbouw echt een toekomst in Zwolle en kunnen biologische boeren ook echt zelfstandig ondernemer blijven. Om de natuurwaarden te behouden en versterken, willen wij een Natuurwaardenkaart laten maken. Dat helpt om beter zicht te hebben op welke natuurgebieden we moeten beschermen, én zorgt ervoor dat we nieuwe natuur gaan zien.

Dijklandhoeve
Dit groene pareltje ligt aan de rand van de wijk Aa-landen en vormt de toegang tot het natuurgebied aan de noordzijde van de stad, langs het Westerveldse bos, het Zwarte water en de Vecht. Er is een erf met een boerderijwinkel, een aantal ruime schuren en veel land om de boerderij. Fietsroute Rondje Zwolle loopt praktisch langs de akkers.

Meer weten? Klik hier: https://stadslanderijen.nl/dijklandhoeve

Boeiend en cultureel Zwolle

Het aansprekende en boeiende van Zwolle zit zeker niet alleen in de fysieke omgeving. De sfeer van Zwolle wordt mede bepaald door de culturele makers in onze stad. En daar hebben we er gelukkig ontzettend veel van. Klein en groot. De Stadsproductie, de Koorbazen, Jubal, de Fundatie, de Zwolse Theaters, ArtEZ en Cibap, de Anningahof, Gerrits Tuin. Boeien en groeien moeten wel hand in hand blijven gaan. Anders gezegd: als Zwolle groeit, moet cultuur meegroeien. Daarbij denken we overigens niet aan Randstedelijke hypes, maar aan cultuur die echt past bij Zwolle. Zoals ArtEZ in Zwolle kiest voor 'human matters': menselijke zaken, mensen die ertoe doen. Zo zouden wij graag zien dat in de visie van Zwolle op kunst en cultuur *community art* en de creatieve industrie het hart vormen. Kunst die hier vandaan komt en hier geworteld is. Daarmee laten we zien wat ons bindt, én wat ons richting geeft bij de volgende stap.

Onze kunst
Bij Kattegat staat *community art* centraal. Kunst door stadsgenoten voor stadsgenoten. Waar je Zwolle in proeft en voelt. Meer weten? Zie: https://www.kattegatwonen.nl/

Klimaatbewust Zwolle

De hoopvolle toekomst die de ChristenUnie voor Zwolle ziet is sterk verweven met ons klimaatbewustzijn, gelet op hittestress, plensbuien en droogte. Dat is écht onderdeel van hoe Zwolle bouwt aan haar toekomst. De Zwolse Adaptatiestrategie, de eerste van alle Nederlandse steden, laat zien hoe ambitieus én concreet we zijn dit vlak. De ChristenUnie is daar trots op, zeker hoe dat vertaald wordt in concrete projecten zoals het Kraanbolwerk en Breezicht. Het Kraanbolwerk ligt 'buitendijks' is bevat tal van slimmigheden om water af te voeren en bij hoog water veilig te blijven. Zo zijn er damwanden aangebracht en is de elektriciteitsvoorziening extra beschermd. De nieuwe wijk Breezicht, die komt te liggen naast de Milligerplas, wordt door reliëf in het landschap dé waterberging voor de rest van Zwolle. Zo helpt een nieuwe buurt de rest van de wijk om droge voeten te houden.

Het Zwolse verhaal moet gaan over een economie die de grenzen van de aarde respecteert én ieder mens een stevige basis geeft om van te leven. Een economie waarin afval weer een grondstof wordt. Dat hoeven we ondernemers overigens niet te zeggen, en ook het Windesheim loopt op dit gebied voorop in Nederland. Het is daarom tijd dat Zwolle samen met bedrijven en buurgemeenten gaat samenwerken aan nieuwe productieketens, waarin het afval van de een de grondstof voor de ander is. Dat lukt alleen als we in de regio, en misschien zelfs daarbuiten, samenwerken. Want waar de ene productieketen in de eigen gemeenten gesloten kan worden, vraagt dat bij een andere keten juist dat specialistische bedrijven uit andere delen van het land instappen. Op het gebied van circulaire economie staat Zwolle echt nog aan het begin. De ChristenUnie wil groeien naar een economie waarbij we materialen zoveel mogelijk hergebruiken

Vooruitkijken in onzekere tijden

Met dit manifest laat de ChristenUnie zien hoe zij kijkt naar de toekomst van Zwolle. Een stad die groeit om echt Zwols te blijven—sociaal en inclusief. Een stad die qua aanzicht verandert en zich voorbereidt op een duurzame toekomst, maar boven alles typisch Zwols wil blijven. Een stad die onthoudt waar ze vandaan komt, dat wil verbeelden in cultuur die geworteld is in onze eigen samenleving. Een groene stad aan mooie rivieren, die de natuur wil koesteren en versterken.

Niet alles is maakbaar en vooraf planbaar. Dat realiseren we ons als christen-politici maar al te goed. Het is uiteindelijk de harteklop van de Zwolse samenleving die de weg naar een sociale en inclusieve stad wijst. Wat wij beloven is dat we daar zo ontvankelijk mogelijk voor zijn. Samen met u en met jou bouwen wij aan de stad. Daarom sturen we bij alle plannen aan op participatie van inwoners. Hoe meer je mag meepraten en meebeslissen, hoe meer je je verantwoordelijk voelt voor de stad. Dat is wat ons drijft. Oog voor elkaar. Oog voor Zwolle.

OOG VOOR ZWOLLE
OOG VOOR ELKAAR

Christen Unie
Zwolle

zwolle.christenunie.nl